

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrty petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot. Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 st. tisk.

Dopise je pošiljati pod naslovom: Uredništvo „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV. u. naročnino, oglašje in reklamacije pravništvo: Rožan št. 4, (Ivan Gorjup). Poštno - hranilničenega računa št. 64.139.

NA RODNI GRUDI.

(Povest iz nedavnih časov. — Spisal Fr. Ks. Steržaj.)

XV.

Bilo je sredi posta. Kelinova Lina je bila že peti teden omožena, in ne nesrečno, kakor so pravili ljudje. Petriček je tičal vedno doma, kadar ni bil v službi.

Kelin pa je začel resno razmišljati zaradi hčerine dote. Pet tisoč kron bo moral zopet šteti, a kje naj jih vzame? Kaj, ko bi jih dal Perko? Kelin je šel in poprašal a lesni trgovec ni hotel niti sli-ati.

Moj Bog! Kam neki! Saj ni nobena stvar skoraj več va-a, Kelin? In tu naj bi še posojal? Ne, ne morem. Preveč sem moral trpeti za denar, da bi gasedaj tako lahkomišljeno metal od sebe —. Pravzaprav pa Perko ni hotel podpirati Kelinove lahkomišljenosti, s katero je delal nove dolgeve ne da bi mislil na to, če jih bo mogel plačati ne da bi mislil na to, koliko breme bo naložil svojemu nasledniku na rame.

»Tako daleč pa še ni —.

„Mislite —? Ne — ne dam!“

Saj je vendar premoženje vredno do tri-deset tisoč goldinarjev in še čez. — Pri vas pa bi bilo potem dolga samo štirinajst tisoč kron —.

Je bilo toliko vredno — je bilo — morate reči Kelin. Pomislite sedanjo vrednost zemljišč sploh, kako so po ceni in pa — saj so gozdovi prazni —.

»Vsi pa še vendar ne. Oni Milčev del je še popolnoma cel —.

»Vem, pa kaj bo tisto —.

»Ali res ne morete, gospod Perko?, je vprašal Kelin in prijel za klobuk. Ta trdost trgovčeva ga je začela jeziti.

„Saj sem rekel — pa brez zamere. Z Bogom“.

Mrzlo sta se ločila Kelin in Perko. Kelina je skrbelo, kje bi dobil, potem — pa je najprej

odprodal glavno senožet v Rebri za pet stotakov. Vredna jih je bila svojih sedemsto — a v stiski mora človek dati pod nič.

Nabral je zopet tesačev in nekaj dni potem se je čulo doli na mlakah v Milčevem delu enakomerno udarjanje sekir, ki se je raznašalo po tišini. In tam v daljavi se je slišalo, kakor bi trkali dolgokljuni detli ob suha debela. Hoja za hojo se je zgrudila, tainona z velikim truščem, kakor velikan orjak, ki je še v svojem padcu podkopal pod seboj vrsto manjših in slabotnejših.

Kelin sam je hodil po gozdu, ukazoval in zaznamoval sam jelke in smreke, ki naj bi jih tesači posekali. Pri tem pa mu je lil pot pordečem, od truda in hoje razgretim obrazu. Bil je očitno dobre volje, ko je ukazoval. Util je neko posebno zadovoljnost in ugodnost kakor že dolgo ne. In ni bilo čudno. Kdor bi videl ta visoka, gladka in lepa debela, to nepretrgano vrsto visokih, košatih in debelih hoi smrek, pa lahko rekel: vse to je moje! — bi se popolnoma nič ne čudil dobri volji Kelinovi.

Mnogo pa jo je povzdignila tudi pijača, ki jo je opoldne prinesel hlapec Andrej z južino za njim v gozd. Slabotnemu in razvajenemu, kakor je že bil vsled preobilne pijače — je zadostovalo nekaj kozarcev, da se mu je začelo vrteti in mešati po glavi. Včasih se je spodtaknil ob kamen, ki bi ga komaj nesel v eni roki in bi ga lahko opazil že od daleč.

Nekaj časa je hodil okoli in ogledoval, potem pa se je utrudil. Sedel je na deblo ravno posekane hoje in si prižgal smodko.

Ravno pod njim na malem brežičku ob meji, komaj deset metrov od prostora, kjer je sedel Kelin, so izpodrezavali tesači lepo, krasno smreko. Širokobahte, nizdolu viseče veje je raztezala daleč na okolu, tako vitka, tako ponosna, kakor bi se hotela ponašati s svojo lepoto. — Kelin je dobro poznal to smreko; ni je

videl danes prvič. Saj je bila ona povod, da so se razprli z oštarico.

Prav dobro se je spomnil onega dne in prepira ž njo, ko je sedel na deblu in kadil smodko.

Delavci pod njim so pridno izpodrezovali deblo. Žaga se je vedno zajedala v deblo. — Smreka pa je stala mirno, nepremično. Glasovi žage so se čuli nekaj ječe, otožno, kakor bi vzdihovali.

Kelin je z vidnim veseljem opazoval to smreko, to visoko deblo. Pet lepih krlov — kakih šestdeset kron bo vrgla. — Redko bo še katera druga v celem gozdu, mogoče ona gori v Rebri, pa težko. Neko zadovoljnost je čutil v sebi, ko se je spomnil, da je sedaj njegova. Sicer res — naravnost rečeno — smreka je Oštir eva — vendar pa stoji tudi na njegovem, zato je tudi njegova. In če tudi je premaknil kamen nekoliko — zato ni nič hudega. — Še bolj je njegova, nego prej. In sedaj jo je ukazal izpodrezati, da bi Oštarica ali pa Grmek ne prišel na to in jo po noči izpeljal iz gozda.

Žaga se je vedno bolj zajedala v zdravo, krepko smrekino deblo. Njen vrh se je že stresal in komaj čutno nagibal proti Kelinu, a Kelin ni gledal na to. Niti mislil ni, da bi mogla pasti v breg — ampak nizdoli. Na to seveda ni pazil, da je bila tam mnogo bolj vejnata in košata, kakor na oni strani.

Začutil se je lahen pok — kakor bi udaril z bičem po razbitem zaboju. Vrh se je komaj vidno nagnil.

Kelin je pogledal proti vrhu. Ta se je nagnil proti njemu.

»Po bregu jo vozite, po bregu!«, je zakričal tesačem.

»Saj smo jo tako izpodrezali.

»— Hoj, Janez, zagozdo zatakni —.

»Saj bi ne pomagala —.

»Oho, ho —! Ali ne slišiš?« je zakričal Kelin in naglo vstal. Smreka se je nagnila, vedno bolj, vedno bolj, njeno podnožje je hreščalo, trgalo se —. Tesači so planili v naglih skokih na stran — Kelin pa je hotel zbežati na levo, a izpodrsnil na snegu, opotekel se in padel. Obledel je kakor krpa, naglo se skušal dvigniti. — Delavci so zapili vsi ob enem, grozno, nečloveško, in v istem trenutku je smreka pokopala Kelina pod seboj. Med hruščem in truščem se je čul grozovit vsklik: Moj Bog! — potem pa je bilo nekaj trenutkov tiho kakor v grobu. Delavci so stali kakor otrdeli. Naposled pa so hoteli vsi proti onemu kraju in začeli dvigati smreko. A ta se ni premaknila. Kakor klešče tako se je bila zajedla med skalovje.

»Vrh odrezimo«. — »Poskušaj ga izvleči Janez izpod vej — Ne gre — Sekiro sem — veje odsekaj.

Ti in enaki vskliki so se mešali med seboj. Vsi so delali z enako vznemirjenostjo, razburjenostjo, ki jim je jemala vso zdravo razsodnost.

Hlapec Andrej je še vedno stal tam kakor prej. Bled je bil, ustne so bile modre. Gledal je široko in začudeno, kakor bi ne vedel kaj se godi krog njega.

Andrej kaj strojš? Teci domov po voz. Pa po zdravnika in gospoda naj gre eden.

Andrej se je zganil.

»Ali bo kaj?« je zavpil tesač iznova.

»Saj že grem! Moj Bog — kazen — kazen —.

»Kaj godrnjaš? Teci, teci! —.

In hlapec se je spustil v tek, kolikor so ga nesle noge.

Mej tem pa so delavci obsekali smreko, počasi odstranili veje in dvignili Kelina. Široka rana je zijala na glavi in kri mu je lila po obrazu, za vratom in po srajci. Potem pa so mu jo zavezali za silo in mu s snegom ustavljali kri.

Naposled so zvezali nosilnico iz hojivih vej, položili hojevje počez in ga polagoma nesli proti domu. Sredi pota so srečali sani, na katerih je bila slamnata blazina in tu sem so položili ranjenega Kelina. Delavci pa so se vrnili nazaj po orodje.

Pri Kelinu je bilo tisti dan vse narobe. Kelinka in hči, ki so jo poklicali, sta jokali kakor iz uma. Skoro nista vedeli, kje se jih glava drži. Ona je hodila od časa do časa na prag, če že gredo gospod z Najsvetejšim, hči pa je bila v sobi in devala mrzle obkladke na rano.

»Kje je neki Andrej toliko časa? Saj bi že moral priti z zdravnikom —.

»Janez — mati?«

»Saj res — brzojavi mu!«

Gospod so prišli. Kelin je ležal v zadnjih izdihih. Izpovedati pa niso mogli — mazilili so ga s svetim oljem.

Kelin je umrl. Tako hitro, tako iznenada, kakor bi upihnil luč —.

Zdravnik, ki je ravno tedaj prišel, ni mogel nič drugega kakor potrditi smrt in odpeljal se je —.

Pri Kelinu pa je nastal obupen jok in plač. Kelinka je jokala kakor iz uma. Z vso silo so jo morali odstraniti od mrliča in jo zapreti v sobo, da bi se umirila.

Drugi dan že proti večeru je prišel Janez. Dasi je bil možak, dasi mu je oče prizadejal precej hudega zlasti v zadnjem času, vendar ko ga je zazrl na mrtvaškem odru, zavezanega in

z temnim obrazom, so mu orosile solze oči. — Obrnil se je v stran in glavo naslonil ob zid. Ljudje so hodili mimo njega, kropili mrliča in govorili. Ta in oni je pogledal in nagovoril Janeza, a ko ni dobil odgovora, je zopet odhajal.

Kaj sedaj? — vrinjevala se je Janezu izmed ostalih otožnih misli na površje. Kaj bo odslej s premoženjem? Testamenta najbrže ni, saj si oče niti mislili niso, da bodo tako kmalu umrli. Kdo bo prevzel in obdeloval? Ali on? — Sedaj še ne, saj bo moral k vojakom. Mati? Težko, da — .

Ljudje so še vedno prihajali. Ta in oni je sedel k mizi, prižgal si pipo, ali si zataknil tobak med zobe, pa so se pomenkovali. Izprva bolj potihlo, kakor bi se bali motiti prihajavce, pozneje pa se je govor vedno bolj razvnel. — Tudi Toničar in Pesek sta bila prišla pokropit svojega prijatelja in sta še potem obsedela pri mizi.

»Dober mož je bil«, se oglasi eden izmed možakov.

»Ni bil ravno napčen ne. Le škoda ga je da je moral tako hitro iz sveta«.

»Pa tako čudno, v gozdu«.

»Nihče ne ve, kje ga smrt čaka«.

»Pa to je tudi čudno --«, je dejal Toničar in pomežiknil.

»Kaj pa, kaj?«

»I no, kakor so tesači pravili ravno tista smreka ga je pobila, ki pravzaprav ni bila njegova, ampak Oštirjeva, pa si jo je bil po krivem prilastil«, je šepetaje pripovedoval Toničar.

»Ali res? Bežite, bežite! Glejte kazen« — so vsklikali skoraj nehote glasno možje in zmajevali glavo.

»Bog je pravičen«, se je hlinil mesar Pesek in hinavsko obrnil oči, da se je videla belina.

»Ej človek mora vedno paziti na to, kar je moje ali tvoje«, je pritrjeval Toničar in pogledal okoli.

Janez pa je stal še vedno tam kot prej. Ni ravno poslušal, a ko je začul govoriti Toničarja, se je predramil. Potem pa je stopil iz kota, kjer je stal in dejal počasi, trdo:

Toničar, molčite! Vpričo rajnega očeta vam povem, da ste ga vi vodili do pijančevanja. Vedno ste pili za njegove denarje in sedaj ga obirate. Sram vas bodi!«

In jezno je pljunil na tla.

Toničar pa je obledel, zaškrtal z zobmi in odhajal skozi vrata. Kmalu za njim jo je potegnil tudi mesar.

Sveče pri odru so plapolale. Temnosivkast dim se je vspenjal in širil po sobi. Ljudje so prihajali, molili, tolažili Kelinove in odhajali.

(Pride še.)

MOJA PRIJATELJICA.

(Črtica. — Spisala Hedv. Podlípška).

(Konec).

Jaz sem molčala, Kaj naj bi ji odgovorila? Hočem li ji ugovarjati, ko vidim, da ima popolno vse prav? Ona pa je nadaljevala:

»Poslušaj dalje! Ljubil je deklico v svoji domači vasi, in ona ga je ljubila s čisto ljubeznijo dekliske duše. Prišel je v tujino, pozabil ono, kateri je bil vse in se zagledal v oči tujke, ki ni niti umela našega milega jezika. In ko je prišel zopet v svoj domači kraj, pozabila je tujka njega ter mu postala nezvesta. Tedaj pa je spoznal svojo zmoto, obžaloval krivico, ki jo je storil deklici ter želel se sprijazniti z njo. Vidiš to vse mi je razodel sam. Jaz pa sem ga tolažila in ga vzpodbujala, naj se vrne zopet k zapuščenemu dekletu, katero, ako ga je ljubilo, ga bo tudi gotovo sprejelo z veseljem. In storil je tako! Ona mu je odpustila in oba sta bila srečna. In jaz, glej, toliko sem se veselila njegove obnovljene sreče, a mu nisem bila toliko vredna, da bi se bil le s par besedami opravičil in naznanil vzrok svojega molčanja. Tako bi mi ostala njegova podoba vedno čista in neomadeževana v spominu, a sedaj mi ne ostane družega, kakor misliti nanj s zaničevanjem«.

Obmolknila je, tresla se je razburjenosti in užaljenega ponosa. Temno je zrla pred se ter se kar zgrudila na stol.

Meni je bilo tesno pri srcu. Rada bi jo bila tolažila, a mi je manjkalo besed. Medtem pa je prišla Tončika, Anina sestra, na kar sem se molče poslovila od Ane ter odšla s Tončiko na sprehod.

Drugi dan potem je prišla Ana blede in prepadena v trgovino. Smilila se mi je, a jaz v njenem položaju bi ne imela za takega človeka družega, kakor zaničevanje. Prijateljico jo je imenoval, redno si dopisoval z njo, naposled pa jo pustil brez vsakega opravičenja. Čudila sem se Ani, kako more le enkrat še misliti na človeka, ki je pokazal na tak način svoj značaj.

»Ana, ti si danes tako blede, kaj ti je, si li bolna?« sem jo vprašala sočutno.

»Ne, nisem bolna, toda gospod Srečko je neki nevarno zbolel«, je dejala in solze so ji stopile v oči.

»Ni mogoče! Saj je bil včeraj še tu«, začudila sem se jaz.

»Da bil je, a bilo mu je zelo slabo, toda prikrival je pred drugimi, ter se tolažil, da mu bo bolje. Danes pa je revež moral ostati v postelji in zdravnik je izjavil, da je bolezen nevarna«.

»Kako se mi smili! Tako prijazen je vedno in ljubeznjiv, s teboj pa je še prav poseben prijatelj«, sem dejala jaz.

»Res je kar praviš in jaz ga imam prav rada«, je rekla in tiho zaplakala.

* * *

Preteklo je zopet nekaj dni. Ana je še vedno pričakovala pisma, a zaman. Bolezen Srečkova se je hujšala in nekega dne smo zvedeli, da je zgubil zdravnik vse upanje, da bi še kedaj ozdravel. Ana je pri tej novici prebledela, drugi dan pa je mogla ostati tudi ona v postelji.

Pusto in dolgočasno je bilo sedaj v trgovini. Pogrešali smo dve tako priljubljeni osebi. Ana je bila zelo slaba, jaz sem jo obiskovala vsaki dan. Srečko je počasi okrevail. Njegova trdna narava je premagala hudo bolezen in nekega dne smo ga veselo pozdravili, ko se je zopet vrnil med nas. A bil je nekako tih in otožen. Ano je tako pogrešal ona ga je znala vedno razveseliti in udobrovoljiti. Vendar pa je tudi ona zopet ozdravela in ko je prišla v trgovino, jo je Srečko izmed vseh najpristržnejše pozdravil.

In bili smo zopet vsi skupaj! Ana in Srečko sta najboljša prijatelja. Jaz pa bi bila najraje vedela, ako je Ana pozabila stvar, ki ji je napravila tako grenke ure.

Nekega večera sem jo spremila domov. Imela je lep šopek šmarnic. Vedela sem sicer dobro, kdo ji je prinesel, vendar bi bila rada še kaj več zvedela.

»Kako imaš lep šopek Ana! Sedaj so šmarnice še redke, letos ko je vedno tako slabo vreme. Kje si jih pa dobila?« sem jo vprašala.

»Gospod Srečko mi jih je prinesel. Imam doma oltarček kakor veš, in dala jih bom Ma

teri Bozji, povedala sem mu to«, mi je odgovorila.

»Zdi se mi, da je ta človek popolno zaljubljen v te, ves vpliv imaš na njega«, sem dejala jaz.

»Motiš se zelo! Res je, da naju veže odkritosrčno prijateljstvo in tudi ne tajim, da bi ga ne imela rada, kakor prijatelja in tovariša pri delu, pa tudi on mi je naklonjen, o zaljubljenosti pa tu ni govorjenja. On se sploh ne bo nikoli oženil«, mi je pravila nekoliho v zadregi.

Tega pa zopet ne verjamem! In zakaj da se ne bi? sem vprašala jaz.

»Sam mi je pravil in jaz mu verujem. On je lahkoživec, spoznava sam svoje napake, a žal, poboljšati se noče. Pravi torej, da mu niti na misel ne pride, vpreči se v zakonski jarem. Vidiš on je odkritosrčen, ne skriva svojih napak, govori in pove tako kakor misli in se ne dela boljšega kakor je v resnici. Ravno radi tega ga cenim, ker ni hinavec«, je dejala gorko.

»Saj pa tudi on tebe tako spoštuje ter se vedno dobro razumeta. Vendar pa Ana, oprosti da te pri tej priložnosti vprašam, ako si pozabila na tistega, ki te je tako užalil«, vprašala sem jo nekako boječe.

»Izginil mi je iz spomina popolno! Sploh pa ako hočeš, da ostanevi še prijateljici, ne omeni mi o njem nikdar več ne besedice«, je dejala trdo.

Nisem jo potem vprašala nikoli več. Poznala sem njeno srce in vedela, da ne obsodi nikogar, ampak najde za vsakega izgovor, le za tega, ki ga je nekaj tako cenila in spoštovala ni mogla najti izgovora.

Mislilim, da se brat in sestra ne moreta bolj ljubiti, kakor se ljubita Ana in Srečko. Ako bi ju tako dobro ne poznala, pričakovala bi v najkrajšem času poroke med njima. A poznam oba, vem da ju veže čisto in odkritosrčno prijateljstvo, tako, kakor si ga je Ana vedno želela. Jaz pa se veselim ž njima in privoščim Ani vse, ker mi je najljubša prijateljica...

Pogled na Nazaret. — (Rojstno mesto in jhivanje Prbh. Marije Device. —) Morda je to rojstni kraj tudi Sv. Jožefa).

NEKAJ ZA SLOV. STARIŠE.

(Po maloruskem.)

Otroci — brez nadarjenosti.

Tudi napačna vzgoja je kriva, če so otroci — večkrat tepci. Res je sicer, da Bog deli svoje darove, kakor mu drago — in zato se mu moramo zahvaliti za vse, kar nam da. Toda stariši imajo večkrat na vesti, da njihovi otroci duševno zaostajajo.

Poglejte.

Kadar sta Ivanek ali Peterček kaj otroškega zakrivila, jima je oče grozil, da jih vdari s pestjo po licu. Iz grožnje je prišel čin. Za vsako malenkost sta uboga otroka čutila po licu očetovo močno pest.

Pri teh udarcih sta se stresla kot šiba na vodi. Ves njun nežni sestav je bil omajen. Ni čudno, če sta dečka vsakokrat postajala vedno bolj plašna in strašljiva, iznenadena in temna. Oči so se jima izbulile, usta so se jima odprla, obličje je prebledelo. Vtis udarca je bil tak, da sta otroka izgubljala zavest in zavednost.

Ko ju je učitelj poklical v šoli, sta se tako vstrašila, kakor tedaj, ko ju je oče udaril. Nista vedela skoraj nikdar, kaj naj bi odgovorila. Nemo in debelo sta zrla pred se. Ljudje brezčutni so dejali: »Ta dva nista izumila smodnika«. Kdo je temu kriv? Oče.

CITRE. (Shueia. Spisal Starogorski.)

Leno sem sedel za mizo in pušil cigareto. Kadilec nisem a vendar sem pušil in nekako dobro se mi je zdelo gledati, kako je ginevala cigareta vedno bolj in bolj, in se poizgubljal dim. Pepel kot edini preostanek se je razsul po mizi. Pihnil sem in ves pepel je zletel po tleh restavracije in za hip bil že pohojen, pomešan s prahom. ... nič.

Takov je človek.

Živahnost tovarišev me ni zbudila iz razmišljanja.

Tam v kotu pri mizi je sedel človek, zguban obraz, zgubano čelo, starec raztrgan in nadušljiv. Pred njim so ležale citre.

Dal sem mu drobiža, naj zaigra nekaj.

Pogledal me je in se mi zahvalil.

»Kaj pa, gospod?«

»Kar vam drago.«

Potegnil je s prsti preko strun, da so mogočno zahrumele, zacvilile, kot bi se v tem hrupu in gromu strlo srce. Nato je udaril polni G akord, prešel na mol in divje naglo prebiral strune. Vibrajoci, tožeči in razposajeni glasovi so se menjali naglo in

prešli v nežno milo harmonijo mladih otročjih let. Brezskrbno so poskakovali po livadah, trgali cvetke, čujte oni glas?! čist in jasen... to je smeh dece. Glasovi so ječi počasi postajati močnejši, odločnejši. Mladenič, deklica se zavedata svojega j a z.

Čuj!?!... Ti glasovi... Kako hrepeneče so se glasili. Tako je bilo, ko sem vzl ubil mladenko. Ta harmoničen glas na E in D struni. Ali ga slišite?... To je njen glas, njen smeh, smeh radosti in rajske sreče, ko sem jo prvikrat objel. To je brezskrbnost prve ljubezni.

»Ej starec, kdo ti je povedal moje življenje kdo?«

Glasovi citer so postajali preteči, da... ljubosumje je zavladovalo v meni s prvo ljubeznijo. Sedaj je grozno zagrumelo, zopet tiho zaječalo. Vedno silneje je igral starec. Trgal je strune, kakor v krčeviti boleti trga obupanec svojo obleko. Izvabljal je strašne glasove.

Oh... Oh... Ljubila me je, oklepala se me s vsem zanosom svoje lepe duše. A nič... vse zastonj. Iztrgali so mi jo in vrgli v blato. Nisem imel nič, kakor up na boljše čase. Prišel je drug plačl vino in dal narediti cvrtje. Mislili so, da je bogat, da bo vedno tako, in so mu jo dali. Ona je plakala... revica... Čuj ta le glas na E struni? Slišiš?... Kakor bi komu rezal srce. To je oni jok, ko so jo prodali za vino. Slišiš to za molko šumenje na G in C struni? To je njeno dihanje, težko in obupno, ko je bila zadnjič v mojem naročju. Nato je jela peti zopet E struna in D je turobno ihtela vmes. V srce je rezalo to. Bil je najin zadnji sestanek, plač in jok. Prodali so mi jo za bogastvo. Gledali so na njeno srečo, realistično brez idealov, pozabili na njeno notranjost.

Zbesnele so citre. To je bilo po poroki, ko sem divjal v širni svet s strašno tugo, s strtim srcem.

In polagoma so se vmirile citre pele so otožno, vsakdanje. To je življenje strtega srca, ki živi le v en dan, ne meneč se več na svetu za nobeno stvar. Konečno je pela samo še E struna in še ta tako, kakor bi poslušali umirajočega človeka dihanje.

Nato je vtihnil.

»Se vam je dopadlo gospod?« je vprašal starec.

»Dopadlo, a žalostno je?«

»Žalostno, gospod... To je življenje!«

»Življenje? Moje? Vaše?«

»Moje in morebiti vaše?! Vsi smo do malega enaki.«

»Povejte mi vaše življenje.«

»Saj sem vam ga povedal.«

„Povejte vnovič!“

„Na citre?“

„Ne. Brez citer“.

„Kratko, glavne stvari, gospod. Saj smo vsi enaki. Zakaj bi ponavljal večno ponavljanje. Posebnosti, gospod samo. posebnosti.“

„Da, povejte posebnosti!“

Starec se je odkašljaj, izpil požirek češkega piva.

Do dvajsetega leta je bilo dobro, kakor je dobro vsakemu v malih izjemah. A potem Bilo bi še potem, ako bi človeški egoizem ne segel vmes — je začel.

Vzljubil sem deklico. Vsak človek vzljubi. Drugega nisem imel, kakor te citre in up v boljše čase. In to je nekaj. Nekateri še tega nimajo. Ljubila me je. Bila je lepa in to je bila njena nesreča. Tekmecev sem imel obilo. Nisem se jih bal. Vsi so trkali samo pri nji. A prišel je eden, ni je pogledal in potrkal pri njenih stariših. Kaj hočem. Imel je travnike, polja, gorice. Vabil jih je v klet na obedo. Hm... ne, da bi povedal, kaj hoče. Oče je pil rad dobro vince, mati jedla rada cvrtje. Vsega je bilo dovolj. Jaz sem trepetal od srda, ona se jokala. „Prodado me“. „Ne daj se“ sem tolažil. A vendar se je dala. Morala. Četrta božja zapoved.... (Tu ne velja. O. U.) Starima se je godilo dobro do poroke in nekaj tednov po poroki. Potem nista več pila, ne jela cvrtja. Zet ni več dal. Ona ni bila srečna. Name je sicer pozabila, a srečna ni bila. Nista se razumela. On vsakdanji človek, realist, samo za žep in bogastvo. ona, idealno dekle, ki je ljubila dušno hrano. Hudo ji je bilo, ker on ni trpel knjig. Hudo. Pa pomoči ni bilo... Jaz sem šel po svetu, uničen, potr. klatil se, kakor klativec, pil in delal... in sedaj hodim okrog. igran na citre in pozabljam v njih svojo tugo. Bil bi lahko gospod, ugleden človek, a zakaj.... Prej sem delal za njo, ko so mi jo vzeli. čemu delo. Sam ne rabim nič. Berač sem.

In kakor bi hotel izbrisati te spomine, zaigral je razkosano poskočnico. Glasovi so še zacvilili razbrzdano, vriskali. Pol obupa.

Pomisil sem.

Ali si mi dal povest življenja iz tvoje posebnosti, ker se drugod in pri drugih ne zgodi tako?

Moje ustnice je preletel smehljaj, in v istem hipu sem opazil isti smehljaj na starčevem obrazu.

„Ali je ta starec predpodoba mene?“ sem se zavzel. Ta smeh poln sarkazma enakost usode v življenju.“

Še enkrat pogledam starca. Igral je zatopljen v strune. Ali je študiral.

In zdelo se mi je, kakor da bi gledal samega sebe.

Človek bi postal filozof, ako bi študiral vse te probleme in reševal življenska in usodna vprašanja. Da bi se našel kedaj kje kak človeški rod, ki bi čutil z bližnjim. Vsak se veseli, če le more svoemu drugemu izžeti še kako kapljico pelina v prenapolnjeno kupo in se raduje ako se mu posreči. Eh, ljudje... ljudje mislijo, da je tako prav, da mora biti tako. Če se pa njim kaj dogodi, pa tarnajo, zakaj ravno njim, zakaj. Drznejo si še pristaviti, zakaj pa onemu ni nič, akoravno vidijo, da komaj diše po teži usode. Vsak pač rad pometa pred pragom drugega, na lastno nesnago ne zmisli se, ne zmeni. Dobro ljudstvo skrbi, da je bližnji čisti, zato pozablja sebe. oj hvala vam hinavci za tako ljubezen in postrežljivost.

Pogledal sem starca ki je ravno odigral in parkrat jezno in krepko potegnil po strunah kakor bi hotel potrditi mojim mislim. Na ustnih mu je zopet zaigral oni sarkastičen smeh.

„Tako je, gospod... Ljubimo se.... davimo se... Uk novega sveta.“

Nauk vere ljubezni je seveda drugačen «oh ko bi vsi znali ljubiti le v luči vere, v žarku božje ljubezni, kako lepa bi bila ta ljubezen. Ljubezen brez Boga — je za človeka poniževalna in — brez stalne sreče.

„Strune milo se glasite,
milo pesmica žaluj — —

Čiščenje trtnega mladja (maudanje.)

(Spisal A. T.)

Kakor je potrebna reznja in vežnja, da se trta dobro razvija in obilno rodi, ravno tako važno je poletno oskrbovanje trtnega mladja. Ako pustimo, da raste vse mladje po svoji volji, dobimo pravi gozd. V takem vinogradu ne smemo pričakovati mnogo sladkega grozda. Posebno potrebno je čiščenje mladja, kjer gojimo trte bolj na nizko.

Po nekod se čisti še popje, ki je komaj za prst pognalo. S tem si prihranimo trti mnogo moči, vendar odtržemo večasih tudi tako oko, katerega bi pozneje, ko bi videli njegovo pravo moč, ne odtrgali. S takim ravnanjem se napravi dostikrat tudi škoda. Pač pa se priporoča tako čiščenje za še ne cepljene amerikanke. Posebno če jih mislimo cepiti v „zeleno.“

Kako je treba čistiti, odvisno je od trtne vzgoje. Zato je potrebno, da opravlja to delo isti delavec, ki trto reže. Predvsem nam je paziti, da dobimo za naslednje leto dovolj krepek les, potem še le, da ohranimo na trti mnogo sladkega grozda. Da to dobimo izbrati je najprej 2—3 mladike, ki se nahajajo na lesu prejšnjega leta in ki so kolikomoogoče blizu trtnega debla. Če gojimo na palec

in napenjalec nahajajo se te mladike navadno na palcu. S vzgojo z dvema in več mladik so navadno prve mladike ki rastejo na njih. Če hočemo, da bodo te mladike lepo rast'e, odtrgati jim je morebitne pognanke, ki rastejo na njih ali blizu njih. Dalje privezati jih ob kol, da jih veter ne odlomi.

Kar je drugega mladja, pušča se le rodno. Le v slučaju, če mislimo da bi se trta preveč ogolila in bi zato opešala in grdo izgledala, pustiti je tu pa tam še kako mladiko če tudi nima zaroda. Kajti mi hočemo imeti v gotovih slučajih od trte ne samo grozdje, ampak tudi senco in lepoto. Tudi kadar je vzrasla trta previsoko in jo mislimo znižati, naj se v goji mladika na trtnem deblu, ki bo služila v prihodnje leto za palec. Če je mladje pregosto naj se odstrani šibkeje, če je tudi rodno.

Da bo dobivalo grozdje dovolj svetlobe, zraka in gorkote, odstranijo naj se spodnja dva lista na vseh mladikah. Preščipnemo vse mladje, nad drugim ali tretjim listom vrhu zgornjega grozda razun 2—3 mladik, ki so namenjene za prihodnje leto. Preščipljene mladike naj se priveže ob žico, ki je raztegnjena kakih 30—40 cm. vrhu nape-njalca. Prikrasjajo se naj tudi zakoltni pognanki tako, da ostane 1—2 očesi na njih.

Drobne beke so najboljše vezilo za mladje. Veže se pa tudi s ličjem (rafiijo) in mokro slamo. Pri večnji gre paziti, da se ne zavezuje trtnega listja.

Kdor svoje trte pred cvetom očisti, bode imel mnogo koristi!

Da gumejivi trakci ne pokajo, oviti jih je s cigaretne papirjem. Papir se nekoliko oslini in ovije okoli cepljenega mesta v podobi cigareta. Tako zavita gumi a traja mnogo časa.

Zakolne pognanke na zeleno cepljenih trtah, je treba večkrat odstraniti, da se plemeniti boljše razvija. Paziti je pa pri tem, da se ne odstrani listje na podlagi.

Klet je treba večkrat zračiti. Poleti v hladnih nočeh. Po dnevu pa naj bo klet vedno zaprta.

Žveplajte! Na več krajih se opazuje, da prejemlje grozdje bolezen plesnoba ali oidium. Posebno napada tiste vinograde, ki se je prvo žvepljanje zanemarilo. Najbolje ure za žvepljanje so zjutranje in večerne.

NOVICE.

Prevzvišeni gospod škof se mudi sedaj na obiskovanju in birmovanju po piranskem dekanatu, kjer ostane še do ponedeljka. Dne 19. t. m. pa bode prevzvišeni vladika prisustvoval slavnostim sv. Nazarija v Kopru.

Prvo sv. obhajilo za ljudske in meščanske šole v via s. Giorgio bo v četrtek 20. t. m. v cerkvi Starega sv. Antona ob 7. uri. Prvoobhajank je nad sto.

Umrla je v Barkovljah mati c. kr. okr. glavarja gospoda Antona Rebeka, gospa Marija vdova Rebek, rojena Černe.

Nagle smrti je umrla dne 29. maja zvečer 72-letna Ana Goriup stanujoča v ulici Molin a vento št. 19. Ko je z družabniki večerjala, jo je kar naenkrat stisnilo in bila je takoj mrtva.

Nagloma je umrl nadsprevodnik državnih železnic F. Rozman iz Trsta. V službi na progi Celovec Vetrinj mu je poslalo slabo, da so ga morali v Vetrinjah v čakalnic prenesti, kjer je kmalu izdihnil. Ranjki je bil 58 let star ter zapušča vdovo s štirimi otroci. Ena hči prejme te dni prvo sv. obhajilo. Tako se vrstijo v družini žalostni in veseli dogodki.

Miramanski vit je sedaj zopet odprt občinstvu.

Nov list proti piščevanju je začel izdajati župnik č. g. Janez Kalan v Zapogah na Kranjskem. List se imenuje „Zlata doba“ in se narača v tiskarni tiskovnega društva v Postojni. Izhaja mesečno in stane 2 K na leto.

Misijon v ljubljanski stolnici se je vršil ob prav veliki udeležbi vernikov. Vodili so ga v nemškem jeziku dobro znani očetje jezuitje Kolb, Abel in Volbert. Omikanci možje in mladeniči so kaj radi poslušali izvrstne govornike. »Slovenski Narod« je sicer hujskal ljudi, naj ne gredo v cerkev, pa ni izdalo.

Velik dijaški sestanek prirede letos v Zagrebu slovenski in hrvatski katoliški dijaki dne 4., 5. in 6. avgusta.

Vreme imamo lepo in toplo. Ob nedeljah in praznikih zahajajo tržačani trumoma v okolico.

Čehi na Sv. Gori. Vsi novoizvoljeni poslanci češki so takoj po volitvah šli na Sv. Goro, staroslavno češko romarsko pot. Tam je bil ogromen ljudski tabor, kajti s to slavnostjo se je združilo XI. romanje praških katoliških mož in II. splošno češko romanje mož na sv. Goro. Govorili so vsi poslanci ob velikanskem navdušenju ljudstva. O Čehih se je mislilo, da so vsi preplavljeni z liberalizmom, zdaj pa mogočno vstaja med njim kršč. misel. Prvi uspeh jim je dal pogum in zdaj pojde brez dvoma krepko dalje krščansko preporenje. Na shodu je bil tudi oče bratov Myslivcev, ki sta bila oba izvoljena za poslanca. Ljudstvo je slavilo dobrega starčka, ki se je od veselja jokalo. Prišli so na tabor tudi dunajski Čehi.

»Društvo slovenskih katehetov« s sedežem v Ljubljani se pravkar snuje. Pravila so že odobrena. Ustanovni shod bo, ko bo priglašeno za-

dostno število članov. Prvi občni zbor pa se bo vršil o priliki prvega slovenskega katehetkega shoda dne 10. septembra v Ljubljani. Pristop se lahko naznani kateremukoli izmed ljubljanskih katehetov. Člani morejo biti slovenski katehetje in slovenski duhovniki, ki poučujejo ali so poučevali verstvo.

Izseljevanje iz Vipavske doline. V Ameriko se seli sino mnogo ljudi iz Šturija. Ajdovščine in Kovka, verinoma tovarniški delavci. Radi pomanjkanja delavskih moči si je morala ajdovska predilnica preskrbeti delavcev iz Kranjskega. — V Ameriko je odpotovala tudi neka ženska Frančiška Kranjc iz Budanj pri Vipavi, ki je pustila doma šest gluhonemih otrok (dečkov) in slaboumnega moža.

Pijevo društvo, ki se je ustanovilo pred dvema letoma na vseavstrijskem katoliškem shodu na Dunaju v sprospeh katoliškega tiska, je imelo v nedeljo dne 2. junija svoje občno zborovanje. Društvo je pričelo izdajati meseca marca Pijevo korespondenco, namenjeno katoliškemu časopisju. Lani že je podpiralo „Pijevo društvo“ lista „Vaterland“ in „Reichpost“ z manjšimi svotami. Letos pa razdeli med oba lista vsoto 65 000 kron. „Reichsposti“ bo tako mogoče, da od letošnje jeseni nadaje izhaja po dvakrat na dan. V blagajni je bilo dne 31. decembra lani 128.700 kron, koncem majnika letos pa že 168.120 kron. Sledila je nato stvarna razprava. Burno so pritrjevali zborovalci poročilu Eckardta na Solnograškem, da je kardinal dr. Katschthaler omogočil na Solnograškem 53 krajevnih skupin, ki so prispevale 19.000 kron društvu in da je določil kardinal nekega duhovnika ki ima edino dolžnost, da pospešuje „Pijevo društvo“. Sklenilo se je, da se naprosijo vsi škofje posnemati solnograški zgled. Nadalje so sklenili nujno naprositi krščansko misleče državne poslance naj več ne priobčujejo člankov v judovskem časopisju in naj se ne dajo več izpraševati po sodelnikih judovskega časopisja. Dr. Funder, glavni urednik „Reichsposte“, je izjavil, da je prekosil korespondenčni urad „Pijevega društva“ nanj stavljene zahteve in da deluje vzorno.

Najprimernejši načini varčevanja. Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu (glej oglas), zasluži, da jo priporočamo vsem našim družinam, kakor tudi posameznikom. Ta denarni zavod je dokazal, da mu je ležeče na tem kako bi združil koristno z dobrim. Hranilne vloge, katere lahko vlaga vsakdo tudi maloletni obrestuje po 4 1/2 %. Tedenske hranilne vloge so tudi praktično sredstvo posebno za delavske stanove in za stariše, ki imajo hčerke katerim lahko prihranijo K 300, ako so vplačevali 260 tednov po 1 krono. More se plačevati tudi po več kron na teden, ter se po 260 tednih vzdig-

ne tolikrat K 300, kolikor kron se je plačevalo. Takih udobnosti za varčevanje nima nobeden denarni zavod v Trstu.

Najvažnejše pa so hranilne pušice. Te pušice so lične, trdne in se iz njih ne more vzeti drugače, kakor, da se jih nese v Zadrugo. Tam uradnik prešteje v pričo stranke denar in ga vpiše v hranilno knjižico. Tudi od teh prihrankov plačuje zadruga 4 1/2 % obresti.

Mi želimo, da si vsaka družina oskrbi tako pušico, a priporočamo te pušice tudi našemu služabništvu. Koliko soldičev gre po nepotrebnem iz rok, ki bi pa, ako je pušica pri rokah, zdrknili vanjo in tako pomnoževali prihranke! Slovenci! Slovenke! Uvažujte naše priporočilo.

Vinska trgateg v Dalmaciji hode letos, kakor kažejo vinogradi dosedaj, jako ugodna. Cena staremu vinu, kolikor ga je še v kletih je po 48 K hektoliter.

Klavžet. Da ne bo treba »Pr.« zaletavati se v duhovščino tudi zaradi »Klavžeta«, o katerem tako nekorektno piše v št. 21. t. l. (24. maja), naj dobro prebere nasledno: Božja pot pri sv. Krvi v Klavžetu je znana tudi na Goriškem in v Istri. Pisatelj je o njej večkrat slišal govoriti ko je bil še otrok. Ker je pa v katoliških listih zadnjih let bral, da bi bilo dobro svariti naše ljudstvo naj ne hodi v Klavžet, zatorej je on letos odsvetoval ljudem ti na to, ako ne drugo, saj sumljivo božjo pot. Ali da se popolnoma o nji obznani, obrnil se je meseca maja naravnost na blagega mu znanca, prof. Ivana Trinka v Videm. Blagi gospod je blagovolil ne samo odgovoriti, nego je tudi poslal knjižico z naslovom: Bratovščina presvete rešnje krvi v Klavžetu. Odgovor (dopisnica) od dne 20. V. 1907 se doslovno glasi: »V odgovor na Vašo cenjeno dopisnico Vam pošljem malo knjižico, iz katere boste izvedeli kaj in kako je z ono stvarjo. Sicer bi bilo treba slovenske romarje podučiti, da se ne dajo zapeljati od vražarjev in koristolovcev. O tem sem večkrat svaril kranjske duhovnike. — Z odličnim spošt. in srčnim pozdravom vdani Ivan Trinko«.

Iz knjižice, tiskane lani v Vidmu (Tisk. »Del Patronato«.) prepišem naslednje: »Mnogo ugovarjanja in zaprek je nastalo polagoma proti tej pobožnosti, češ da daje potuho praznoverju, posebnost iz tega, ker je prišlo v navado voditi k svetišću take bolnike, ki se smatrajo za obdane od hudobnega duha. Toda kdor je pobožnost vestno preučil, je ostal prepričan da ona se po svoji uravnavi popolnoma ujema z veličastvom in resnostjo svetih obredov in pospešuje gorečnost in bogoljubnost med verniki, ki prejemljejo sv. Zakramente. Ob enem se je pa tudi pokazalo, da duhovniki niso bili niti navidezno de-

ležninikakelehkomišljenosti in praznoverja. Pač se je pa res pripetila marsikaka obžalovanja vredna zloraba od strani tujih zapeljivcev, ki so se često skrivoma uvrstili med pobožne romarje; a tega se ne sme očitati pobožnosti, kajti ona nima nič pri tem. Nasprotno uprav take zlorabe in nepostavnosti odločno obsoja zdrava pamet in prava pobožnost krščanskega ljudstva, ki vedno v hvalevrednem številu prihaja častit in molit neprecenljivo božjo Svetinjo, ter se naslajat in krepčat v božje hrame.» Tako doslovno na str. 5—6 rečene knjižice.

Sicer pa mora biti hvaležen vsaki pošten človek „Primorcu“, ker je prinesel lepo novost, da je letos laška vlada storila konec škandalu, katerega so delali tam ne duhovniki, temuč hudobni koristolovci in poredneži.

(Naj blagovolijo vsi slovenski pošteni listi ponatisniti ta članek).

Nesreča na morju. Čoln, v katerem so se vozili po morju puljski podčastniki Kottek, Brabetz in Zlesler, se je prekucnil. Rešil se je le Brabetz, ostala dva sta pa utonila.

Iz Kozjega na Štajerskem. Dne 21. maja se je poročil v kozjanski župni cerkvi Marija v nebovzete, vrli mladenič Jožef Prešiček, mizar in posestnik na Veterniku s kmečko hčerjo Marijo Bevc tudi iz iste občine, Pribralnemu društvu“ je knjižničar, pri „kmečki zvezi“ pa zaupnik.

Bog daj, da bi bilo srečno.

Vseučilišče v Zagrebu je dobilo sedaj novo zastavo. Prejšnja zastava je bila za časa vlade Khuen-Hedervaryja uničena. Slovesnost se je vršila veličastno. Vse hiše so bile okrašene z narodnimi zastavami. Blagoslovljenje se je vršilo v cerkvi sv. Katarine. Sv. mašo je daroval rektor dr. Bauer. Po blagoslovljenju so v vseučiliški dvorani odkrili doprsni kip Strossmayerjev, ki ga je bil izdelal kipar Valdec.

Namesto domov — v večnost. Gospod Alojzij Šepic, sin ugledne rodbine iz Žabje Vasi pri Novem mestu, trajno odsoten pri svojem stricu v Konjicah, si je zaželel, da pride o binkoštnih praznikih obiskat svoje roditelje. Sestra mu je šla nasproti do Ljubljane. Pridejo prazniki, roditelja doma čakata in čakata, a ni nikogar. Polastila se je starišev čudno nemirnost, kar pride v ponedeljek brzojavka, da je sin nagloma nevarno obol. Kmalu za to brzojavko sledi druga: Sin je umrl. — Kakor se sliši, si je pokojni Šepic dal pred kratkim izdreti zob. Vsled izrečnih komplikacij je sledilo vnetje možgan. Sin je slutil nevarnost, zato je želel še enkrat videti svoje drage doma, a ta želja se mu ni izpolnila. Kratko pred nameranim odhodom je nastopila kriza, ki se je končala s prerano smrtjo. Gosp. Šepic je bil

36 let star in zapušča ženo in petero nepreskrbljenih otročičev.

Va Viču pri Ljublani je stolp nove cerkve dozidan do vrha. Usedel se je samo za tri centimetre, dasi je zemlja močvirna, a stavbeni mojster g. Treo je dal v jeseni postaviti tako globok in širok betonski blok, da stolp varno in trdno stoji. Tudi cerkveno zidovje se dviga že visoko in je upanje, da bo v pozni jeseni dogotovljeno.

Živa zakopana. V Sarbazanu na Francoskem so nedavno pokopali 30 letno kmetico Essoubet misleč, da je mrtva. Dan po pokopu je bil na pokopališču neki kmet, ki je čul iz groba stokanje in vpitje. Hi el je takoj k županu in mu to naznanil. Hiteli so, kolikor so mogli z odkopavanjem, a našli so ubogo ženo že nezavesno, vendar je srce še utripalo. Prišla je še k sebi, a takoj ji je bruhnila iz ust kri in par trenutkov je v resnici umrla. Pokrov krste je v groznem položaju ves razbila.

Podgane umorile otroka Dninarja Rudolfa in Marija Hadwiger v Freiwaldanu v Šleziji sta imela v reji trimesečnega otroka dekle Parsch, za katerega sta kolikor je bilo v njuni moči skrbela. 12. t. m. zjutraj pa sta dobila otroka v zibeli mrtvega in vsega razmesarjenega. Glava, go nje telo in obe ročici so bili popolnoma s krvjo obliti, en prstek pa popolnoma odgriznjen. Takoj sta poklicala zdravnika, ki je dognal, da je dete umrlo vsled izkrvavljenja in da so ga umorile — podgane, ki jih je bilo v hiši vse polno. Hadwigarja sta celo noč trdo spala in nista prav nič čula, kaj se godi z ubogim otrokom.

25-letnico svojega obstanka je praznovalo zadnji dan meseca majnika društvo za pogozdovanje Krasa in priredilo z udeležniki poljedelskega odbora dunajskega izlet v Bazovico in Lipico.

Strele je ubila v sredo, 29. maja popoldne kajzarja Damijana Koprivca z V. llove gore, občina Račna. — Z ženo sta šla nabirat zelenjave za živino; ko sta bila kakih 20 minut od doma, se je zabliskal in strele je udarila v neko drevo ter obenem pobila oba mimoidoča. Mož je bil, kakor se da soditi, hipoma mrtev, žena se je za nekaj časa zavedla, a je sedaj zelo slaba ter v postelji. Grozen udarec tembolj, ker ima štiri male otročiče in nikakih sredstev. Darove sprejema Srečko Zalokar, organist na Kopanju, pošta Grosuplje.

Med Trstom in južno Ameriko uvede parobrodno društvo „Austro-Americana“ mesečno brzo vožnjo v Montevideo in Buenos Aires. Za to potrebne velike ladje že grade. Prvi parnik prične voziti koncem septembra. Parniki za to službo bodo imeli velika skladišča za blago in prestora za 43 potnikov v I., za 74 v II. in za 1500 v III. razredu.

V Lurd in Rim! I. V Lurd se Slovenci krščanski že napravljamo dolgo časa. Bili so sicer v teku petdesetih let ondi že mnogi posamezni Slovenci in tudi cele večje skupine, toda pravega narodnega romanja slovenskega v Lurd še ni bilo. In vendar izpolnimo — ako poromamo tja — izrečno željo božje Matere same, ki je dejala svoji izvoljenki Bernardki: „Hočem, da se sezida tukaj svetišče, da prihajajo ljudje sem in me tukaj časte“.

Prihodnje leto — 1908 — bo 50 let, kar se je prikazala sveta Devica in kar vrejo ljudje tja. Če kdaj, je sedaj ugoden trenotek tudi za nas, da izpolnimo že davno gojeno željo

In to bomo tudi storili. Storili v zvezi z brati Hrvati. Ako nas bo dosti, napravimo vsak svoj vlak, — oba ob enem času, — ako ne, se združimo oboji v en skupen vlak.

Romanje je torej zagotovljeno, ker ni odvisno od števila udeležencev. Kolorkoli jih že bo, — pojdejo. Ni se torej bati, da bi se namera zopet podrla.

Vršilo se bo romanje kmalu spomladi, najbrž meseca maja, ko še ni velike vročine, na polju pa še ne presilnega dela.

Razume se, da mimogrede gremo tudi v Paray le Monial, kjer se je razodelo Srce Jezusovo blaženi Mariji Marjeti Alakok. Tudi v Švici se mimogrede ustavimo na sloveči božji poti Marija-Einsiedeln.

Cene se bodo pozneje naznanile, ko bodo dogovori s podjetnikom končani. Zaradi lažjega pregleda in uredbe se pa želi in prosi, naj bi se udeležniki pričeli oglašati takoj. Oglasila sprejema „**upravnništvo Slovenca v Ljubljani.**“

Prosimo torej, naj se oni, ki so že odločeni iti, koj priglase: oni, ki pa še niso odločeni, naj premišljujejo o tem, in ko so se odločili, naj naznanijo precej.

II. V jeseni — meseca septembra o priliki zlate maše sv. očeta — pa pojde nekaj zastopnikov naših mladeniških organizacij v Rim, kjer bodo zborovali odposlanci vseh narodov. Mladeniška organizacija (Marijne družbe, izobraževalna društva in druga) ni zlepa kje tako izpeljana, kakor pri nas. Zato je pa prav, da se v zboru drugih pokažemo tudi mi.

Seveda bodo mogli to pot narediti le premožnejši mladeniči. Nekaj takih je pa tudi po naših družbah in društvih. Do onih tedaj, ki to lahko zmorejo, se obračamo, da naj sprejmejo častno opravilo zastopnikov slovenskih krščanskih mladeničev pred sv. očetom, in naj se odločijo za pot v Rim. In kakor hitro se odločijo za to naj tudi sporoče, da vemo, na koliko smemo

računati. Čim prej, tem bolje! Oglasila sprejema istotako **Upravnništvo „Slovenca“ v Ljubljani.**

Na noge torej, krščanski mladeniči slovenski, v večno mesto — pred sv. očeta, da tam izrazite in poklonite vdanost in ljubezen vse slovenske mladine do sv. Cerkve!

Procesijo Sv. R. Telesa so napadli v Rimu liberalci in socialisti. Več takih divjakov so zaprli,

Krepka očeta. V Gornji Vrtojbi živi kmet Anton Pavlin, ki je dal cesarju pet krepkih vojakov, najmlajši služi še sedaj. — V isti vasi umrli posestnik Boštjančič je imel tudi pet sinov vojakov, katerih najmlajši je sedaj pri vojaki v Pulju.

Novi zakon za izseljence. Dne 1. junija t. j. v veljavo novi zakon za izseljence v Združene države. Vsakdo ki se bo hotel naseliti v Združenih državah, bo moral plačati takso 20 K (preje se je plačalo samo 10 K). Otroci pod 16. letom bodo smeli stopiti samo v spremstvu očeta ali matere na ameriška tla. Zabranjen je tudi pristop v Združene države vsem ničvrednim ljudem, bolnikom, umobolnim in splošno vsem, ki so škodljivi občenemu redu.

Romanje v Loreto priredi vodstvo III. reda sv. Franciška v Ljubljani. Odhod iz Ljubljane 28. junija ob 11. uri zvečer preko Reke, Trsata in Ankone v Loreto. Vožnja za tretji razred bode tja in nazaj 14 do 16 kron. Če se oglasi vsaj 300 udeležnikov, se romanje gotovo vrši in sicer s posebnim vlakom in posebnim parobrodom.

Silno izseljevanje iz Ogrske. Budimpeštanski listi poročajo, da se ljudstvo v taki množini izseljuje zlasti iz Severne Ogrske, da so oblasti radi tega v skrbeh. Iz same trečinske županije zselilo se je minolega meseca 1780 prebivalcev. V južnih krajih dežele pošiljajo rumunski agenti delavce v Rumunsko. Doslej je odšlo v Rumunsko 40.000 poljskih delavcev, vsled česar bo Ogrska letos silno trpela.

Ob nevihti ne smemo stati pri oknu ali vratih. Dne 28. m. m. je v Št. Andrežu stal pri oknu neki mladenič in opazoval, kako se temni oblaki pode na nebu, ali hipoma se je zgrudil na tla. Treščilo je v hišo in električni tok mu je švilgal po nogah, vsled česar sta mu nogi omrtvili. Hitra zdravniška pomoč pa je toliko pomagala, da je mladenič v kratkem zopet okreval. V hiši, ki je last Antonije Paškulin, je bila zbrana vsa družina, a drugim se ni nič žalega zgodilo, razven, da je zračni pritisk podrl na tla dve odrasli hčeri, ki sta pa hitro zopet vstali in hiteli na pomoč svojem bratrancu, ki je nezavesten ležal na tleh. Sprednjo hišno steno je poškodovalo na več straneh.

Proti dvoboju se je začelo po več krajih prav živahno gibanje. V Zagrebu so si dijaki osnovali posebno društvo proti dvoboju. V Budimpešti

so sklenili sklicati prihodnje leto mednarodni shod vseh takih društev. General Stefan Türr bo predsednik te velike zveze proti dvoboju. Čas je, da se enkrat to sramoto in to neumno zlo spravi iz sveta. Žal da se najdejo še tako prismojeni častniki, ki zagovarjajo dvoboj.

Dunajski dar. Prihodnje leto ob priliki 60 letnice cesarjevega vladanja, namerava dunajsko mesto darovati 10 mil. kron za zgra bo novih bolnišnic. To bo cesarja gotovo bolj veselilo kakor pa prireditve kake razstave ali drugih slavnosti.

DRUŠTVA.

Ženska Marijina družba. V nedeljo 9. t. m. je bil mesečni shod za žene.

Ženska Marijina družba v Trstu. Še vedno odmeva v družbi srečen spomin na one vesele dneve duhovnih vaj. Marijine hčere in sestre so še zmiraj polne hvaležnosti do vseh, ki so k temu dušnemu preporajanju kaj pripomogli. Posebno jim je v živem spominu govornik veleč. g. Fr. Ksaverij Tomc. Njegovi nauki so prihajali iz srca in šli do srca. Bog nam daj stanovitnosti na trnjem potu krščanske popolnosti.

V Trstu meseca maja 1907.

Marijine družabnice.

Moška Marijina družba v Trstu. Dne 26. maja je bil vsprejem 13 novih udov. Preč. g. kanonik Francišek Kosec je kaj primerno in pristrčno govoril, naj se fantje in možje nikar ne boje človeške sodbe v izvrševanju krščanskih dolžnosti in družbenih opravil. Sprejem je vodil veleč. g. župnik Trifon dr. Pederzoli. Obema bodi tu izrečena posebna zahvala. Pri slovesnosti so nastopili družbini pevc. — Dne 5. junija je bila ob 11 predp. odbojova seja — popoldne pa mesečni shod.

Govor: Živimo po pravilih. — Odslej bodo seje prvo in tretjo nedeljo v mesecu, to pa radi tega, da pridejo na vrsto tudi stvari kat. sl. izobr. društva.

Marijin Dom.

Kaj je pa s prostori, katere si je vzela naša družba v najem? Lepo smo si jih uredile in v njih vlada ob nedeljskih in prazniških poldnevih živahno življenje. To je res naš začasni Marijin dom. V eni sobi smo nastavile lep Marijin oltar, ki si ga je družba že v začetku svojega obstanka priskrbela. To vam je nekaka družbina kapelica. Drugo sobo smo si jo preredile v čitalnico. Tu so nam na razpolago različni katoliški časopisi, s katerimi nas preskrbujejo naši dobri prijatelji v prvi vrsti upravnštvo »Družinskega prijatelja«. Na tem smo tudi, da si ustanovimo lastno knjižnico. V tretji prostornejši sobani pa se zbiramo družabnice

da posvečujemo svoje proste urice poduku in poštenim zabavi. Predava nam vedno kaj naš voditelj. Upamo da se sčasoma tudi kdo drugi oglasi. Potrebne smo vsestranskega poduka in želimo si ga. Saj smo otroci svetlobe. Tudi poštenega veseja v naši sredi ne manjka. Sedaj skupno igramo. Gre se za več ali manj vredne dobitke, ki povzročajo včasih mnogo dobre volje in smeha. Sedaj se zopet prosto zabavamo. Tu se ti zbira nekaj gorskih slavčkov, da ti zapoje na odno pesmico p. av. tako kakor nekaj na rojstnih tleh. Tam se ti nekatere prav srčno razgovarjajo. Prijateljice so si, katere si razodevajo svoje radosti in bolečine. Rojakinje so, ki se spominjajo nekdanjih lepih solnčnih dni, ki so jih doma preživele. Nekatere se poskušajo z deklamacijami na odru, seveda z večjo ali manjšo srečo. 26. in 30. maja pa vpriporil je veselilni odsek lepo igro sv. Nežo. Če pomislimo, kako ozko je odmerjen prosti čas našim dekletom in da je bil to njihov prvi nastop, človek se ni mogel dovolj načuditi spretnosti in neustrašenosti, s katero so na odru nastopale. V naši skromni družbi je igra dosegla popolen uspeh. Marsikatero oko se je ob ganljivih prizorih zasolžilo. Burno priljubljanje ob koncu igre je prišlo res vsem iz srca. Le vroče, vroče je bilo v natlačeni sobani ob tesnih prostorih. Žaželele smo si žimo in čudodelnika, ki bi nam te prostore razširil. To za sedaj. Ob priložnosti kaj več, ali manj, kakor nanese.

DAROVI.

Za zavod „Elizabetišča“ v Tomaju tekom tega leta so darovali sledeči čč. gg.:

Njeg. eksccelencia prevz. g. dr. Franc Nagl, škof tržaško koprski, Matija Sila, častni kanonik-dekan, Ivan Tiringner, kaplan po 20 K; Simon Žužek, duh. svetnik 25 K; gospa Josipina Hočvar 140 K; dr. Anton Gregorič, drž. in dež. poslanec, Josip Zupan, častni kanonik-dekan, Ivan Slavec, dekan, Anton Kukelj, duh. svetnik, Franc Javšovec, super Simon Zupan, župnik Anton Lednik, Henrik Šonc, vodja semenišča, Anton Notar duhov., Anton Rebek c. kr. okr. glavar, Albert Rumer notar, g. a. grošnja Windischgraetz, g. a. Marija Peternel, g. a. Magda Babnik po 10 K; Andrej Bizar 6 K; Josip Omers, Vinko Tomazin, Ivan Krančič, Josip Macarol, Josip Sancin, Valentin Primožič, Ivan Teran, dr. August Gregorič, zdravnik po 5 K; Andrej Mlekuš 4 K; Andrej Einspiller, Gabrijel Piščanc, kaplan, Jernej Kovič, Ivan Franke, Ivan Bergman, Ivan Nagl, župnik, Anton Rogač, Štefan Jenko, dr. Karol Moser profesor, Matija Trkman, g. a. Jožefa Mahnič po 3 K, g. a. Amalija Fabčič 2 K; Fr. Dolenc, Otokar Tav-

šek, Josip Novak, Alojzij Gradišek, Anton Bučar po 1 K.

Bog plati vsem imenovanim in neimenovanim blagodušnim dobrotnikom, kakor onim, ki so ob času pobire našim sestram pobiralkam darovali kakoršnikoli znesek. Za preblage dobrotnike se moli vsaki dan z nedolžnimi otročiči in se bo tudi maševalo na čast prevzv. Srcu Jezusovemu v domači kapelici, da jim Isto povrne njihove dobrote.

Tomaj, 2. junija 1907.

Predstojništvo Elizabetišča.

Zavodu sv. Nikolaja so v mesecu maju darovali sledeči č. gg. dobrotniki:

„Hranilnica in posojilnica“ za Kandijo in okolico 100 K, „Tržaška posojilnica“ 50 K, „Hranilnica“ v Škofi Loki 20 K, „Hranilnica“ v Senožečah 10 K, Tekoni Barkovlje 8 K, gđc. Gerstenbrandt 9 K, Huter, katehet v Celovcu 5 K, gđc. Mišič Ana 4 K, gđc. Pregelj Roza 2 K, Oranič, kaplan d. M. Polje 2 K, Stovelik, žup Montana 1 K, Korošak kaplan v Ločah 1 K, g.a Barbka Loj 2 K.

Skup	214.— K
Preostanek aprila	164.95 „
Udnina	27.80 „
Posredovalnina	42.— „
Skup	448.75 K
Troški maja	124.11 „
Ostaja še	324.64 K

Trošek:

Klemencu na račun (star)	23.53 K
Kurjava in razsvetljava	15.58 „
Poštnina	6.40 „
Perica	10.50 „
Poprava	4.10 „
Hrana in plača društven. osobju	64.— „

Skup 124.11 K

1. jun. se je plačala 3. mes. stanarina 329.60 K. V ned. 16 t. m. bo občni zbor ob 5. uri pop.

14. nabiranje za Marijin Dom v Trstu od 5. marca pa do 7. maja 1907:

Nabrali so č. gg.: Fr. Guštin 149 K, Marija Stanič 23 K, Ivanka Gajeta 32.80 K, Marija Šular 15 K, Ivanka Makuc 45 K, Terezija Zobec 69 K, Ivana Štokelj 34 K, Kristina Žagar 106 K, po blaginiku Marija Mlakar 2 K, Roža Rizotti 2.20 K. — Skupaj 478 K.

Ustanovniki po 20 K: Marija Kikel 20 K, Terezija Klun 40 K, Lucija Zuber 20 K, Katarina Koren 20 K, Marija Kavčič 20 K, Neža Toškan 20 kron

Podporni udje po 2 K: Uršula Pahor, Ana Kovač, Antonija Zurlini, Marija Kapel, Barbara Presetnik, Marija Vouk, Katarina Bajc, Marija

Čopi, Marija Ščuka, Franciška Budin, Elizabeta Troler, Ivana Runtič, Marija Križman, Marija Čedak, Antonija Legiša, Franciška Legiša, Ana Zidar, Marija Duic, Uršula Švagelj, Ana Petrič, Marija Petrič, Katarina Gejc, Marija Kovač, Katarina Vrabec Ivana Gombač, Jožefa Bak, Anton Kolenc, Alojzija Sorgo, Neža Taft Terezija Taft, Avgustina Gliha, Ivana Žerjal, Franciška Podgornik, Marija Skrinjar, Antonija Grbec, Ana Furlan, Marija Vitez, Marija Žvab, Marija Grzinič, Marija Mlakar, Ivana Rabič, Marija Skrt, Marija Stokelj, Antonija Pirnaver, Barbara Slobodnik, Jožefa Pirnaver.

Po 12 K: Marija Jež, po 10 K: Uršula Barbič, po 5 K: Marija Valovac, Ana Gregorič Jelisava Gulič, Jožefa Rudež, Jožefa Ušaj, Ivana Kocčevar, Franciška Kristan, po 4 K: Justina Leban, Marija Stanič, Štefan Stanič, Ana Sakida, Ana Kudler, po 3 K: Ivan Sorgo.

Podporni udje po 1 K: Lucija Pavšič, Ana Marzon, Franciška Hafner, Marija Simončič, Franciška Vinkler.

Darovi po 12 K: Marija Može, po 6 K: Jožefa Erjavec, po 5 K: Apolonija Gregorčič, Valentin Kovačič po 4 K: N. N., po 3 K: Marija Tavčar, Jožeta Malašan po 2 K: Marija Melinc, N. N., Marija Petros, Franciška Turk, Roža Rizotti 2.20 K, po 1 K: Avgust Jakopič Marija Požar Marija Brezic, N. N., Emilija Milič, Marija Sila N. Klun, Jožefa Spetič, Neža Gorjup, Marija Sila družina N. 1.20 K, N. N. 60 st., Marija Šlager 60 st., Antonija Poženel 40 st.

Dodatek k 18. nabiranju od 8. jan. pa do 5. marca 1907:

Nabrala Ivanka Štokelj: 20 kron in sicer so dali udnine: Marija Škerlj 2 K, Terezija Grmek 4 K, Ana Bradač 2 K, Terezija Purič 2 K, Jožefa Šajn 2 K, Marija Traven 2 K; dalje so darovali: Neimenovana 2 K, Apolonija Žagar 2 K, N. N. 1 K, Viktorija N. 1 K.

KOLEDARČEK.

Junij.

16. IV. pobinkoštna nedelja. (Evan-gelij: O velikem ribjem lovu. Franc Reg. sp., Beno, šk. Jošt, — 17. ponedeljek. Adolf, šk.; Ciri-jaka in Huska; Lavra. — 18. torek. Feiks in Fort. muč.; Marka in Marcelijan. — 19. sredo. Nazarij, koprski patron. Julijana Falk; Gervazij in Prolazij. — Danes je prvi krajec ob 3. uri in 16 min. pop. Pritisnila bo vročina. — 20. četrtek. Silverij, pap; Florentina, dev.; Adalbert. — 21. petek. Alojzij, sp.; Alban, m., Demetrija — 22. sobota. Ahacij, muč.; Pavlin šk.; Nicej, šk. — 23. V. pobinkoštna nedelja. (Evan-gelij: O farizejski pravičnosti.)

Eberhard šk.; Cenon, šk.; Adeodata. — 24. pon. deljek. Janez Krstnik. — 25. torek. Viljem, opat; Prosper, šk. — Danes je ščep ob 10. uri 9 min. zvečer. Dež bo ohladilo zračje. — 26. sredo. Janez in Pavel, muč.; Rudolf, škof — 27. četrtek. Hema, vd.; Vigili, šk.; Ladislav. 28. petek (post in zdržek). Leon II. pap.; Irenej, sp. — 29. sobota. Peter in Pavel, ap. — 30. VI. pobinkoštna nedelja. (Evangelij: Jezus nasiti 4000 mož.) Spomin sv. Pavla ap.; Oton, sp.; Emilijana. dev.

GOSPODARSKE STVARI.

Naglo brušenje kos in srpov. Kose in srpi denejo se, predno se rabijo, v vodo, kateri je primešeno malo žveplene kisline. Ko se iz vode vzame, se mora srp ali kosa obrisati. Taka kosa se potem, da rada nabrusiti.

Plevanje osata. Kedar se osat pleve, se ne sme samo rastlino pri zemlji otrgati, temveč se mora posebno nato gledati, da se izdere tudi korenina. Če se plevel odtrga pri tleh, korenina takoj nova stebila poganja. Zato je priporočljivo, naj se osat in druga zelišča s koreninami izdere. Za to je dobro rabiti posebne ozke in dolge lopatice z lesenim ročnikom.

ZA UČENE LJUDI.

Preosnova srednjih šol. Večkrat se slišijo pritožbe, da so srednje šole zastarele in da jih treba vsled tega na novo moderno urediti. Da bo ta preosnova koristna tudi v Avstriji, se je treba ozirati na krajevne razmere. Nikjer ni razmeroma toliko narodnosti in veroizpovedanj, kakor pri nas. Zato je treba upoštevati v prvi vrsti (pred svetovnimi) domače deželne jezike. Katolici glejmo da dobimo katoliško osebje na srednjih šolah. Za sedaj bi kazalo, da izginejo vse spodnje realke in spodnje gimnazije, ter se uvede le spodnje realne-gimnazije. Višja realka naj ima tudi štiri tečaje, kakor višja gimnazija vsaka zase.

DOMAČI ZDRAVNIK.

Dolgo ležanje koristno. Ne mislite, da Vas učimo lenobe. Ne. Dvakrat ne. Hočemo le reči, da se po dolgem ležanju (in še bolj po dolgem spanju) okrepe posebno 1) tisti blede ljudje, ki imajo premalo krvi in 2) tisti moderni bolniki, ki so nervozni in se radi in lahko vznemirjajo. — Ležanje in spanje pa je krepilno le v svežem, čistem, prostem zraku.

Ne jejte vsak hip. Da more želodec prebaviti hrano, rabi pet ur. Če se ga preobklada z novim delom med temi petimi urami, se zna hudo vjeziti tudi za kake malenkosti. Pustimo ga tedaj v miru. Na dan jejmo le 3-4-krat, če imamo kaj.

Več kot tolikokrat ne jejmo niti, če nam pečene race v usta lete.

ZA KRATEK ČAS.

Smešno:

Sinček: „Papa“, pravi mali Tonček, „jaz morem nekaj česar Ti ne moreš“.

Oče: „No kaj bi pa bilo to?“

Sinček: „Rasti“, odgovori ponosno mali Tonček.

Jasen vzgled.

Učitelj: »Lojze, povej mi kake lastnosti ima toplota.«

Lojze: »Toplota vse reči razteza, mráz pa je stika in krči.«

Učitelj: »Povej nam kak zgled o tem.«

Lojze: »Po leti so dnevi dolgi, po zimi so pa krajši.«

SMEŠNICE.

Vitez majhne postave bi bil imel zlesti na visokega konja. Ker se je pa bal, da se mu ne bo posrečilo, je vzdihnil: „Moj Bog, ti mi pomagaj.“ Nato se je pognal ta močno na konja, da je padel na drugi strani zopet čez njega. Ko je vstal in čutil da ga vse boli, je zaječal: „Moj Bog, ti si mi preveč pomagaj.“

Pometaj pred svojim pragom.

Na jedno oko slep mož vstane jako rano, ter gre na polje. Potom sreča grbastega človeka, ter mu reče v šali: „Očka, Vi ste si pa zgodaj naložil.“ „Da kako“, odgovori mu grbasti, „da kako — jako rano, ko je pri vas še-le eno okno odprto“.

TO IN ONO.

Zadnje volitve so bile za nas lepa šola. Danes ome jamo le nekaj misli. 1. Spora zumi raznih strank za skupnega narodnega liberalnega kandidata na mejah — so podkožne rane, ki bodo bolele le zdravega človeka, pa bodo počile. 2. Tuje rodni krščanski voditelji so upali mnogo zaslombe na drugorodnem vernem ljudstvu, a je niso dobili dovolj radi narodnosti. Treba bo ljudstvu narodno idejo ohraniti na verski podlagi, in mu pokazati plitvost narodne ideje na brezverski (tudi »nadstrankarski«) podlagi. 3) Časopisje in shodi — vstvarjajo stranke, delo pa jih uvršča. 4) Mi hočemo, da bodo naši slov. poslanci praktični kristjani.

UGANKE.

Rešite v ugank:

Prav jo je rešil: Pavel Jankovič. — Črka **M**.

NOVA UGANKA.

Od leve na desno, od desne na levo.

Enako se zovem, — v korist sem ljudem,

Pa vender že mnogim sem vzela življenje,

In da prav lahko je še mnogim bom, — vem.